

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States.

Published Daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation, Col. Andrew Cserna, President; E. Cserna, Sec'y-Treas.)

Founded by:
Kohányi Tihamér.
Editor: Col. ANDREW CSERNA.

Printed and Published at
700-710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell Main 3536, Cuy. Central 1231.

Subscription Rates: United States
Annual \$2.00; Half Year \$1.00; Foreign Countries: one year \$3.00,
half year \$1.50. — Cleveland one year: \$2.00; half year \$1.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

New York Irodalmi Kiadó: Room 603, 154 Nassau St., New York City.
Ciklusszerkesztő: Joseph Horváth, Manager.

TÖRVÉNYEK ÉS GÉPEK MEREV FORMÁIBAN FEJEZTÜK KI AZ ÖRÖK EMBERI ÁLMOKAT

AZ átlagember nem kutatja, nem is kutatathatja az okok mélyét. Nincsen sem ideje, sem ereje, sem kitarítása ahhoz, hogy kiszabaduljon az első és felelős benyomások hatása alól s hogy a legkézenfekvőbb magyarázatokon túl a kutató nyomotást lefolytassa egészen a dolgok mozgató rugóig.

Kedvezőtlen és lélekölő munkakörülmények, társadalmi elégettség, forradalmak, háborúk, eszmék bukása, erkölcsök lezüllése előtte úgy nyilvánulnak meg, mint örökös urak örökös családjai, diplomaták manipulációi, kényurak visszélései. De a gondolkodónak, aki a legmagasabb bíró, a lelkiismeret megbízásából a világ-életnek szerepet vállalja, nem szabad megelégednie a futó benyomások körülmények bizonyításával; a gondolkodónak valóban végzettség kell folytatnia a nyomozást s akkor meg kell állapítania, hogy minden visszafelé forduló és degradációs tünet mögött ugyanaz az egyetemes bomlási folyamat húzódik meg. Széthulló világban állunk, bukó társadalmak tagjai vagyunk, bomló kultúrának és civilizációnak dolgozunk. Irózatos handikappek ellen kitűnik s mégis — alkotunk valamit. Legjobb erőink szőrfőző-éselőadók, sok mindent, csaknem mindent leromboltunk, de építettünk is.

Senki sem tagadhatja ezt s ha eddig egyedül a pusztítások kelték foglalkoztunk s az összeroppanás kínzó zenéjét erősebben, is hangszereztük, ezt csak azért

tettük, mert évtizedes előlételek ellen kellett felemelnünk tiltakozó szavakat. Hogy megmuthassuk a haladás és a fejlődés korlátait, talán tulságba vitt következetességgel hangsúlyoztuk a visszafelé forduló, a széthullás, a ledegrádálódás mindent eltipró erejét.

A jövő történetírója azonban, aki már túl lesz előlételeinken és tulságainkon, amelyek mindenkor az élet eleven forrásából fakadnak, az a hűvös magaslatairól meg fogja látni a sokaságunk és értékeinkünk sajátságos, eddig még sohasem tapasztalt erőt.

Mert amit az előző korok megálmodtak, azt mi megvalósítottuk. Ami valamikor csak a képzeletben élt, azt mi átülteltük a valóság talajába. Amit a múlt csak sejtett és áhajított, azt mi megigazoltuk és beteljesítettük.

Ha a görög mitológia megalakította a Daidalosz és Ikarusz mítosz fennségeit, a repülő ember mondáját — mi megépítettük a repülőgépet. Ha a lejtők korok istenekkel népesítették be a természetet, az esillagokat, a tengert, a folyókat, a ligeteket — mi természeti törvényeket ültettünk az istenek helyébe, megállítottuk az égi testek pályafutását, hatalmunk alá hajtottuk a tengert, turbinákkel szétcsatgattuk a folyamok erejét és a kiirtott ligetektől vasuti pályákat rakttunk le.

Kevesebb az istenek és az álmodók. Színtelenebb és hidegebb lett körülöttünk a világ. Elvesztettük a művészetet és a munka lélekemelő, művészi egy-

Karácsonyi Pénzküldés

A legszebb és leghasznosabb meglepetés a pénzbeli segítséggel. Egy pár dollárral boldoggá teheti otthoni szeretetelnek szent KARÁCSONYI ÜNNEPÉT.

KÉSZPÉNZ DOLLAROKAT

Magyarország, Ausztria, Cseho-Slovákia és Romániába teljes felöltség mellett küldünk.

ÁTUTALASI DÍJ: \$25.00-ig \$1.00
25 dolláron felett 4 CENT minden DOLLÁR után.

ROMANIÁBA: \$30-ig \$1.50
30 dolláron felett 5 CENT minden DOLLÁR után.

HAJÓJEGYEK, KÖZLEJŐZŐI ÖGYEK, UTLEVELEK.

Korona, lei és dinár átutalás a legelőnyösebb napi árfolyam mellett

American Union Bank

FOOZLET: Németh János
10 East 22nd Street, New York City.

TIKOLEZLET: 1567 Second Avenue, Corner 83rd Street, New York City.

Hughes terve.

HUGHES segíteni akar Európán. Már több ízben akart segíteni s az a jegyzék, amelyet a legutóbb a washingtoni angol nagykövetséghez juttatott, ugyancsak amelltt vall, hogy Amerika szíven viseli Európa sorsát is. Anglia és Amerika, az derült ki abból a jegyzékéből, amelyet a két ország kormányának illetékes megbízottja váltott egymással, hajlandó részt venni Európa rekonstrukciójában, de voltaképpen Franciaországon mulik, hogy ezt a kívánatos tervet sikerül-e megvalósítani, vagy sem.

A reparációs kérdés az európai káosz Achilles sarka. Amíg a reparációs kérdés nem dől el, addig szó sem lehet békeről, rendről, nyugalomról. Az amerikai szempont, a melyet Hughes külügyminiszter legújabb jegyzékében is hangoztat, az, hogy egy tárgyilagossá bízottság állapítsa meg Németország fizetési képességét s eszerint tegyen Németország eleget a szövetségeseinek, tehát a Franciaországnak is járó kötelezettségeinek. A Hughes-féle álláspont nem az, hogy Németországtól minden terhet el kell venni. Hughes racionális, józan szempontot képvisel, amikor azt hangoztatja, hogy Németországot csak annyit fizessen, amennyit tud, de ezt aztán fizesse meg.

Poincare okoskodik. Poincare okoskodik politikából, mert ez a hivatása, tradíciójából, mert ügyvéd, óvatosság, mert nem bízik Németországban és félelemből, mert tart Németországtól. Ezeket a komplikációkat figyelembevéve természetesen nagyon kétséges, hogy a francia államfő hajlandó lesz-e magáévá tenni a Hughes külügyminisztertel felvetett eszmét. Viszont ha nem teszi magáévá, ha csökönnyösen ragaszkodik ahhoz, hogy Németországtól a lehetetlen feltételek betartását követeli, ha mindenáron arra törekszik, hogy Németországot tönkretgeye, akkor magától értetődően a Hughes-féle terv illuziórússá válik.

Mert Franciaország hozzájárulása nélkül a legkülönb amerikai és angol jóakarát sem teremthet rendet Európában. Franciaország csökönnyősége és önzése viszont olyan tarthatatlan viszonyokat idézhet elő Európában, amelyeknek következményei egyelőre kiszámíthatatlanok. Németország összeomlása esetleg még nagyobb méreteket fog ölteni, mint amilyeneket már amugy is öltött, a francia militarizmus erősödni fog s a béke valószínű a láthatatlan messziségben fog gubbasztani, minn egy szárnyaszegett madár. Franciaországon mulik, hogy lesz-e végre béke Európában.

Égessék el!

A CARNEGIE Alapítvány Nemzetközi Béke Szakosztálya hosszú időt töltött el azzal, hogy megállapítsa, melyek azok a dokumentumok, amelyek a világháború egyes etappjait olyan mértékben, mennyiségben foglalják magukban, hogy azokat érdemes megörizni.

A nemzetközi béke szorgalmazását céljával valló testület hosszú időt töltött el, miután ezeket a dokumentumokat összeszedte, az anyag szortírozásával.

A terv ez: összeszedni minden egyes adatot a világháborúra vonatkozólag, megörizni mindegyiket ilyen adatot az utókor számára, jobban mondva az utókor ama fia számára, aki ezekből az adatokból fogja majd történelemnek megírni azokat az eseményeket, amelyeknek mink, sajnos, részesei voltunk.

A szakoslati derék munkát végzett. Minden együtt van, a legterjedelmesebb írástól a legkisebbig. Már megjelent történelmi munkáktól, áttekintésektől, filozófiai megállapításoktól le egészen az adomák és katonadalogok gyűjteményéig.

Hadjelentések, hadvezérek titkos parancsai és nyílt napiraparcok, eszták leírásai, buvárhajók szerepléseinek leírásai, bombák kézikönyvei és hulla, sebesült és egyéb veszteséglisták, mind, mind szép sorjában fel vannak halmozva.

Szerepelnek az összes országok. Szerepelnek az összes fegyvernemek. Szerepel minden vér és könny és fájdalom, minden pénzbeli teher és minden vélemény.

És a Carnegie Alapítvány egy most kiadott hivatalos jelentése megdöbbenő tényről rántja le a leplet. Erről: az adatok akkora halmaza áll a történelem-tudósok számára kézen, hogy kétszáz mértföld hosszú poleról kellene gondoskodni, ha valamennyit el akarnának helyezni.

Gondoskodni kell tehát róla, hogy újra szortírozzák ezt az óriási anyagot, hogy kisebb területen elférjen. Mondjuk egy száz mértföldnyi hosszúságú polcon. Vagy egy-két mértföldnyi hosszúságú, — mit gondolnak az urak?

Volna egy indítványunk, amelynek alapján nagy-szerűen és radikálisan meg lehetne ezt a nagy problémát oldani: égessék el az egész anyagot. Égessenek el minden picike adatot és égessék el a legulsóabbakat. Minek ennek a rettenetes lidércnyomásnak az emléket megörizni? Hogy majd okul belőle az emberiség? Dehogy! Égessék el, hogy nyoma se maradjon, égessék el, hogy a jövő embernek halvány fogalma se legyen róla, kik voltunk mink és mit csináltunk!

Ezzel sokkal nagyobb szolgálatot fogunk neki mni!

TÖBB A FIU, MINT A LEÁNY

Statistikai adatok.

A BUREAU of Census néha jótékonyabb intézmény, nem kártható, hanem akaratlanul. Jótékonyabb intézmények fejlődtek akkor, amikor valaki jó hírt közöl az amerikai néppel. Legutóbbi statisztikai felmérés szerint például újabb több fiúgyermek születik az Egyesült Államokban, mint lánygyermek. Vajon mitől ez? Poincare, aki tisztában van azzal, hogy Franciaországnak elkeljenek a fiúgyermekek? Sajátságos jelenség, hogy a fegyverszünet megkötése óta szaporodtak a fiúgyermek az Egyesült Államokban. A Journal of the American Medical Association ehhez a statisztikai jótékony következtetést hozta: "1902 óta a Bureau of Census stacionárulja a születések számát az Egyesült Államokban. Figyelme mind nagyobb területre terjedt ki s most már 822 százezres területtel az Egyesült Államokban kíséri figyelemmel. Ennek fő oka az adatai megbízhatóság s a születések számarányára vonatkozólag feltétlenül meggyőzően hathatnak.

A legutóbbi adatok a gyermekszülésre vonatkozólag arról érdekesebbek, mert azokból kiderül, hogy a fiúgyermek száma szaporodik az Egyesült Államokban. A fegyverszünet megkötése óta jóval több fiúgyermek született, mint lánygyermek. Igaz, hogy hasonló a helyzet Angliában és Walesben is, de a lánygyermek és a fiúgyermek közötti aránytalanság már régen nem volt olyan nagy, mint az elmúlt két évtizedben.

Sok elméletet hoztak fel annak az igazolására, hogy miért szaporodnak a fiúgyermek a lánygyermekek rovására. Az egyik legújabb elmélet szerint a járványok és háborúk után mindig több fiúgyermek születik, mint lánygyermek. De ezek nem racionális okok s ezeket tudományos alapon nem lehet elfogadni.

Az 1917 és 1922 közötti adatok szerint a legkevesebb gyermek 1919-ben született az Egyesült Államokban. 1920-ban már több, 1921-ben még több s az 1922-diki szám jóval felülmúlja az 1917-diki számot.

A legtöbb gyermek — az állam lakosság számával arányban állva — Connecticut államban született, a legkevesebb North Carolina államban.

Az is érdekes statisztikai adat, hogy 1922-ben jóval kevesebb gyermek halt meg mint 1921-ben s ebben az esztendőben kevesebb gyermek halt meg, mint 1920-ban.

VÉGE AZ AMATŐR ESTÉK VIDÁM ROMANTIKÁJÁNAK

NEM tudjuk, uraságod ismerie az amerikai borsleszk és vaslelvile régi és immár tradíciók által rendelkez "amatőr estét".

Ha nem, lesznék bátrak uraságodnak némi információval szolgálnék.

Franciai mindenekelőtt — tegyük fel — elmsy egy színház előtt s pillantása egy hirdetésre esik, amelyen ez áll: "TONIGHT AMATEUR NIGHT."

Franciaid erre jegyet vált és beül a nézőterre. Körülbelül az este közepén, kijön az egyik szereplő és ünnepelesen bejelenti, hogy most jönnek az amatőrök. Az amatőrök azok a hölgyek és urak, akik a professzionátus színezek, babérajára vágyódnak. Azt mondják, ok "ugyanazt" tudják, amit a profik. Tudnak énekelni, táncolni, szavalni, különböző akrobata kuszásokat csinálni, szöngörök, svarekúnszterek és így tovább. Kiállnak a színpadra — egy nyurga és rosszal félszű fiú egész váratlanul mely bariton hangon kezdi énekelni a Rosart. Egy szöke nosolyu izgatott fiatal hölgy a fejére áll és a lábával golyókat dobál — bele a zenekarba. Egy kövér hölgy viceket mond — amiket meg akkor is unná a közönség, ha Eddy Cantor mondáná azokat.

És így tovább. Tesek elképzelné: vidéki, rossz ripacsok ágátását a színpadon, a kik magukat Carusoknak, Melbáknak, Al Jolsonoknak és Leo Dietrichsteineknek képzelik. Ezek körülbelül az amatőrök.

És a kigyerek, akik három éves és spicantósok, esetleg Charlie Chaplint utánzóza, avagy pikáns viceket mond. Nagyon édes.

És a kigyerek — tulajdonképpen emiatt íródik ez a cikk. — De tartuk be a sorrendet.

Az igazság az, hogy ezek az amatőrök tulajdonképpen műamatőrök. A naiv és jóindulatu közönség azt hiszi róluik, hogy igazi amatőrök és ennek következtében végig csinálja velük mindazt, amiért ezek az amatőr esték tulajdonképpen lételettek. A közönség annak, aki teszük neki dajmokat, sőt kvóderokot dobál fel a színpadra, akit utál, azt lehurrogja — végebben egy kamppól ki is huzták őket a színpadról óriási gaudium közepette. A tetszés és nem tetszés szavazással történik. Mikor mind a hat, vagy hét "szám" ledarálta a maga monológját, vagy énekszámát, megint kijön az a lezser-modoru henteslegény, aki a darabban a bonyvíván helyett szerepel és minden egyes szereplő feje fölé tartja a kezét. Akinek a mozdulatnál legjobban tapsol a közönség, az kapja az első díjat, mondjuk öt dollárt, a kevésebb erős tapsot kapott a második díjat, három dollárt és a harmadik két dollárt.

Mint mondtuk, az igazi amatőrök már nem léteznek. Ezek az emberek, akik így szerepelnek, tulajdonképpen profik. Kijádnak magukat amatőröknek és — ebből élnek.

Már tudniillik, élnek, ahogy tudnak. Tudniillik meg van nekik is a rendes ügynokségük, minit a professzionátus színészeknek, akik lezserkedtetni őket rendszeren husz hétre. Este ténkit fuzet pedig ezért nekik — kivétel nélkül, vagy a harmadikat — egy kemény dollárt. Amiket a közönség felől a színpadra, a dajmok és a kvóderok, azok szápen össze lesznek gyűjtve és az ügynök ur zsebébe vándorolnak.

És most: a kigyerek, aki a sor végén áll és elcselypít a Yes we have no bananas. Azt mondják a műamatőrök, hogy a kigyerek szereplő egyre több lesz a "game"-ban. És pedig azért, mert a közönség szereti őket. Ami annyit jelent, hogy őket nem szereti már annyira. Ami viszont annyit jelent, hogy az ügynök igyekszik kigyereket szerződtetni. Amiből viszont logikusan az következik, hogy a felnőtt amatőrök közül egyre többen maradnak szerződés nélkül.

A tragédia és a műamatőrök lázadásának alapja tehát nyilvánvaló.

Mert a műamatőrök fellázdak. Szervekedésre szölitják fel egymást — vannak vagy nyolcszázan — tiltakoznak a kigyerekkel szereplés ellen. Nagyobb honoráriumot — legalább egytvenet — követelnek és végül tiltakoznak az ellen, hogy az amatőr estéken állás nélkül levő és a dollárokrá pályázó igazi színészek is fellépjének.

Mindebben igazságuk lehet, sőt van is.

Utóvégre is: miért állják ok a sarat? Miért vágnak hozzájuk narancsot, banánt és válogatott vasmitveket, hogy mások arassák mindennek gyümölcsét?

A BARLING BOMBÁZÓ REPÜLŐGÉP REKORDJA.

DAYTON, O., okt. 26. — A Barling-féle óriási repülőgép 6,300 láb magasságba emelkedett tegnap 7,570 fontnyi terheléssel, ami azt jelenti, hogy 33,570 font súlyt tartottak szárnyai. A repülőgép maga 26,000 font, a gazolinja s olaja 2,400 font, bombáinak súlya 4,630 font és személyzete 540 font.

A repülőgép 1 óra 45 percig maradt a levegőben.

A PROHIBÍCIÓS IGAZGATÓ ELMOZDÍTÁST KÉRI.

NEW YORK, okt. 26. — Joseph S. Frelinghuysen new jersey szenátor levelet írt Coolidge elnöknek, akit arra kér, hogy mozdíttassa el állásából New Jersey állam prohibíciós igazgatóját, Adrian Chamberlaint. Frelinghuysen elítéli a leveleiben az a korrupció, ami lehetővé teszi, hogy a whisky-érdekeltségek elárasszák New York és New Jersey államokat szeszitalakkal.

Az adrenalin olyan szer — mondotta a költékeny orvos az újságíróknak — amely a halott szívére olyan erővel hat, hogy a szív megindul az emulástól és megint élni akar. Ugy bizony.

De az orvos precíz. Azt mondotta: "Akin a halála utáni hét perccel belül hajtuk végre ezt az operációt, az úgy kelhet életre, hogy gondolkodni is tud. De két perc elmulásával már késő. Akkor csak úgy hivatjuk az életbe, hogy tud mozogni, járni, kelni, lélegzeni, esetleg nyögni, de beszélni és gondolkodni nem tud."

Persze, folytatta az orvos, az ritka eset, de reméljük, hogy tudományunkat fejleszteni fogjuk s majd elérkezik az a kor, amikor az adrenalin az ést is visszaadja, nemcsak az életet.

A legjobb magyaros pipadokány
aK. Rippenfele

A magyar korona árfolyama

Állandóan hullámzik. Aki a Ruttkay Bankhoz utána küld pénzt az óházába, bizonyos lehet benne, hogy meg-bizást

a legolcsóbb árfolyamon, a leggyorsabban

teljesítjük. — Készezőről, kiborított ügyekben forduljon hozzánk személyesen, vagy levélleg:

RUTTKAY JENŐ BANKHÁZA

106 AVENUE B. NEW YORK CITY.

Ne üljön fel holmi mézes-mázos szavaknak

Hiába dicsérik, hiába beszélik rá a magyar embert arra, hogy más sósorszeszt vegyen. Aki egyszer megpróbálta a valódi Royal Sósorszeszt, az még dalolását sem fogad el más gyártmányú sósorszeszt. Ha magát is becsapták holmi lelketlen emberek hamisított sósorszeszrel, akkor tegyen egy próbát és győződjön meg arról, hogy az eredeti Royal Sósorszesz az egyedüli szer, mely a fáradt testet egyszerű bekenés titán felfrissíti és az idegzetet megacélozza. Az eredeti Royal Sósorszesz arról ismerhető fel, hogy annak az üvege recés és a dugója patent pléh dugó. Ne fogadjon el hamisítványt. Ha a valódi Royal Sósorszesz ott helyben nem kapható, akkor rendelje meg postán. Egy nagy üvege ára 90 cent, 6 üvege ára postán bérmentve 4 dollár 50 cent. Küldje meg megrendelését a pénzzel együtt erre a címre:

ROYAL MFG. CO.

Duquesne, Pa.

Kereskedők és ügynökök kérjenek árjegyzéket.

KARÁCSONYI PÉNZKÜLDÉS

MAGYARORSZÁG CSEHOSZLOVÁKIA JUGOSZLÁVIA ROMÁNIA AUSZTRIA

bármely részben pontosan, gyorsan teljesítünk minden kifizetést. Magyarországra, Romániába és Ausztriába készpénzdollárokat is átutalunk.

HAJÓJEGYEK — BETTLEK. KIKÖZTALATI ÖGYEK.

Kiss Emil Bankháza

133 Second Avenue, New York.

A VERHOVA JEGYZŐ ELKE

A hitelesítő bizalmas valandba érkezte

CLEVELAND

vay Segély Egy megartott nagy utolsó munkái fel nyertek befolyamkor is a Jón Gábor Által meggyőzően dott hitelesítő rendben talált. A bizottság ményi Miklós igazgatósági tag készítő bizottság József, Duquesne fál napon át olvázkönyvet, mely blyoktat, az es bizottsági jelentés az eredeti szökvny elkészítést tett munkát vet

ÁRPADHON

érkezett egy pkesztőségünkbe, rab körte volt a ban. Mindegyik fontnál, valaharveket körte-lyeknek feltűnő külön alakjukban tessék, kukor-tosságnk is. Aányi János, az olvasójs, aki a dobroyban szű 1915-ben telepeban. A szép kán termettek, búszke gyümölkrekeire.

ANNA

az óházában bába A 414 DEPOT ST. Teljes

ANNAMARIA TISSOT

A nagy előre nyújtott nyaklánc, kékítetté foly- ton Morrepe szegzeve még mindig közeledett.

Küldés
pénzületi segítség, letételek ment

PÉT.

KAT
munkájába teljes felelősséggel

Bank
FIOKOLLET:
Second Avenue,
near 33rd Street.

**ING BOMBAZÓ
SÉP REKORDJA.**

Okt. 26. —
Griasi repülőgép
masszába emelkedett
50 futnyit terhével
ent, hogy 33,5
tartottak szárnyait,
saga 26,000 font,
plaja 2,400 fo
nyula 4,630 font,
540 font.
rep. 1 óra 45 per
tregében.

IGAZGATÁS KÉRK

ORK, okt. 26. —
linghuysen new
or levellet irt
nek, akik arra k
ittassa el állásá
állam prohibí
Adrian Cham
nghuysen elítél
a korrupciót,
sz, hogy a whis
ek elárasszák N
ew Jersey állam
kál.

**bb magyara
adomány
penfele**

rfolyama
ház utján küld
hogy meg

gyorsabban
ekben forduljon
illeg:

NKHÁZA
YORK CITY.

**el
mázos
k**

lik rá a ma
sborszeszt ve
valódi Royal
sem fogad el
Ha magát is
rek hamisított
egy próbát és
eredeti Royal
nyelű a fáradt
lfrissíti és az
eti Royal Sós-
ogy annak az
nt pléh dugó.
Ha a valódi
nem kapható,
gy nagy üveg
ny bérmentve
grendelését a

G. CO.
Pa.

jenek árjegy-

**GEORGE
VENDEGE**

A háborús elnök és miniszter-elnök első találkozás a versaillesi napok óta.

WASHINGTON, okt. 26. — Lloyd George és Woodrow Wilson tegnap találkoztak először újra a viharos versaillesi napok óta.

Lloyd George a második a "nagy nagy" közül, aki felkereste a volt elnököt S streeti remetéjében. A két élet szárányra kutatta, hogy mi történt ezeken a találkozókon — sajnálkozások — valomások — arról, hogy mi lehetett volna és mi lett.

"Csak magánjellegű, barátságos beszélgetés" — tudatja Anglia volt miniszterelnöke a nyilvánossággal a nevezetes találkozást a titkára, Sir William Sutherland után. "Eber, friss és élmes" állapotban találta Mr. Wilson. A versaillesi béke tárgyalásokról emlékeztünk meg a általános világhelyzetről beszélgetünk.

Ez minden hasonló könnyed megerőltetés nélkül a George Clemenceau, a harmadik a "nagy nagy" közül Woodrow Wilsonnál néhány hónappal előttről történt találkozás felett. Ma Dame Lloyd George, Miss Megan Lloyd George, Cary T. Grayson tegegyez, Wilson orvosa és Mrs. Wilson voltak jelen a találkozásnál, amelyen a világ sorsának formálói újból összehívták azokat a napokat, amikor megkezdtek az uralom.

Ez a találkozás felülmúl minden más eseményt, amely a "kis-walshman" első washingtoni látogatásának első napján történt. Coolidge elnök fel és kormányával ebédelt és beszélgetett Hughes külügyminiszterrel is — ezek a mozzanatok hosszabb ideig tartottak és talán a legfontosabbak voltak, de mégis kevésbé érdekesek.

Lloyd George első washingtoni látogatása Melloa pénzügyminiszter ebédjével vette kezdetét. Aztán két találkozás következett Coolidge elnökkel, az egyik hivatalos látogatás és a másik tiszti formájában. Mrs. Lloyd George és Miss Megan Lloyd George teát voltak Mrs. Coolidge. A volt miniszterelnök meg egyszer találkozni fog az elnökkel, valószínűleg szombaton, amelyet Hughes külügyminiszter holnap fog adni az angol államférfi tiszteletére.

KATONÁK HAJTSÁK VÉGRE A PROHIBÍCIÓT, MONDJA FORD

Henry Ford egy interjúban visszatér régi eszméjéhez, az elnök a hadsereget és a flottát használja fel az italtilalmi törvény végrehajtására.

DETROIT, Mich., okt. 26. — Henry Ford neve a politikai kampányok során egyre jobban az előtérbe nyomul. Még csak néhány nap és a "Ford for President" politikai klub Detroitban fel fogja a nagy autógyártóst kémi: engedje meg, hogy a nevet az előválasztásokon, mint elnökjelöltet felhasználhassák. Ezzel a hírrel egyidejűleg érkezik egy másik, amely arról számol be, hogy Ford megengedte magát interjúvonnálni — ami nagy ritkaság. Ford egyik kedvence témájáról, a prohibíció végrehajtásának lehetőségéről beszélt az alkalommal.

Ha Coolidge elnök a prohibíció megtartása mellett van és azt hiszem, hogy az elnök így gondolkozik, feltétlenül mellette lesznek, mondotta Mr. Ford. Kétségtelen, hogy a prohibíció kérdése szövetségi kérdés, az elnök ellen első alkalommal adott az államoknak és az állami kormányzatoknak, hogy a végrehajtásról gondolkodjanak. Ha a végrehajtás így nem sikerül, biztos, hogy Coolidge szövetségi erőket fog felhasználni.

Nekem az a meggyőződés, hogy az italtilalmi törvény ma a legvitásabb kérdés. Ma is azt mondom, amit már többször hangzottam: az italtilalmi törvény végrehajtásában a hadsereget és a flottát is fel kell használni.

Henry Ford a prohibíció törvényben az előhaladás nagyszerű lépését látja, épen ezért erősen kárhoztatja "Jim" Couzens, michigani szenátornak, barátjának, azt az álláspontját, amit a sör és könnyű bor mellett elfogad.

"Jim" Couzens tudja, hogy mit csinál. Azt hiszi, ha így beszél, a közhangulatra apellál. En pedig megvagyok róla győződve, hogy rosszul okoskodik. A nép tudja, hogy a prohibíció előrehaladást jelent s a nép nem fog visszafelé való lépést tenni.

Ami a hadsereg és a flotta felhasználását illeti, csak ezt akarom megjegyezni: Coolidge elnöknek nem kellene felhasználnia a prohibíció végrehajtásában sem a hadsereget, sem a flottát. Elég volna csak, hogy azt mondja, hogy fel fogja használni, a felelem olyan nagy lenne, hogy

VADEMBERT FOGTAK A COLUMBUSI ERDŐBEN.

COLUMBUS, O., okt. 26. — A rendőrségre egy vadembert hoztak be tegnap a farmerek. Bejelentették, hogy az erdőben fogták, ahol két hét óta bolyongott. A 25 évesnek látszó férfinak nagy szakállja volt, arca, kesz, lábát megsebeszte a tüske, ruháját összetépte. Kérdezték, hogy mi a neve, ki ijjafija, de nem tud választ adni. Az orvosok szerint elvesztette az emlékezőtehetségét.

BRANTING KAPTA A NOBEL DIJAT

Az idei orvosi Nobel díjat az insulin fiatal felfedezője nyerte el.

STOCKHOLM, okt. 26. — Az 1923-as orvosi Nobel díjat Dr. F. G. Banting és Dr. J. J. R. MacLeod, a kanadai torontói egyetem tudósai kapták meg az insulin felfedezéséért.

A Nobel díj csak egy újabb levél abban a hatalmas korszakban, amelyet a 30 éves Dr. Banting homloka köré fontak az insulin felfedezéséért amely lehetővé tette a cukorbetegség sikeres gyógyítását.

A kanadai kormány 7,500 dolláros évjáradékot biztosított a fiatal tudósnak, hogy akadálytalanul folytathassa tudományos munkásságát. Az ontarioi törvényhozás viszont évi 10,000 dollárt szavazott meg a torontói egyetem kutatásainak támogatására. Ebből az összegből állandó tanszéket állítanak fel, amely a Banting-Best kutató tanszék nevet fogja viselni. A törvény értelmében a tanszék Dr. Banting-nek kell először elnyerni évi 6,000 dollár fizetéssel. A kiváló kutatót így már eleve 13,500 dollár évi jövedelemlől biztosították. Dr. Banting tizenkét évvel ezelőtt egyszerű farmházból került a torontói egyetemre.

Dr. J. J. R. MacLeod munkássága bennső kapcsolatban állott az insulin felfedezésével. Amikor Banting 23 éves korában Dr. C. H. Best támogatásával odajött juttott kísérleteiben, hogy már biztosra vehette sikerüket, következtetését MacLeod professzor elé terjesztette, aki lehetővé tette a kísérletek további folytatását s ugyanezzel együtt is dolgozott a fiatal kutatóval.

A NÉGER NEM TUD CSEHÜL

PRAGA, október 26. A cseh hazafiak felháborodtak, s ez a k a l o m a l m e l f e l h á b o r o d á s u k "tárgya" egy amerikai néger énekes volt, akinek Roland Hayes a neve. Ez a derék néger tud négy nyelven énekelni, németül, angolul, franciául és olaszul, de csehül nem tud. Nem bírja, de akik meg akarták hallgatni, azok rossz néven vették tőle, hogy nem tud csehül. Az első énekszáma német volt. Erre impresszáriója bejelentette, hogy a következő énekszáma olasz lesz.

Hát mi történik a cseh nyelvvel? — kérdezte az igaztolt közönség egy része s az öklével fenyegette meg a néger énekest.

Aki engem nem akar meghallgatni, az végre vissza a jegyét — válaszolt az amerikai néger énekes, ilymód bebizonyította azt, hogy sokkal udvariasabb a cseheknek, akik pedig civilizált szlávoknak nevezik magukat.

Erre a közönség egy része kivonult, amit azonban Roland Hayes nem bánt, mert annál szebben énekel olasz, francia és angol nyelven.

Legutóbb a City Hallban lépett fel, ahol a német nyelv beszámolóját nem engedte meg. Akkor csak három nyelven énekel, de ugyancsak nem csehül.

A cseh lapok rossz néven veszik az amerikai énekesből, hogy miért nem dalolja Schubertet és Dvorzákot Husz János nyelven. Mire az amerikai néger kijelentette, hogy Husz Jánost tiszteli ugyan, de a nyelvet még sem hajlandó megtanulni. Amit Roland Hayestől valóban nem lehet rossz néven venni.

MIÉRT ÁRTOTT A TRIANONI BÉKE MAGYARORSZÁGNAK?

Apponyi gróf érdekes előadása a College of the City of New York hallgatói előtt. — Magyarország viszonya az európai problémákhoz.

NEW YORK CITY, október 26. — A College of the City of New York nagytérben a tegnapi napon beüzent, mondott Apponyi Albert gróf, amelyben Magyarország sorsát és a trianoni béke következményeit vizsgálta. A kiváló magyar államférfi előadása rendkívül nagy érdeklődést keltett a hallgatók körében s egy-egy kijelentése — főként mikor arra az igazságtalanságra utalt, amelynek Magyarország áldozatul esett — élénk visszhangot keltett.

Apponyi beszédében a többi között kiemelte, hogy a kor kiváló államférfiainak legutóbb elhangzott kijelentései — s Lloyd Georgera, Jan Smuts délafrikai miniszterelnőre és Harvey ezredesre, a volt londoni amerikai nagykövetre utalt — mind megegyeznek abban, hogy közép és kelet Európában tényleg a viszonyok, miután a békeszerződések nem úgy állapították meg a határvonalakat, mint ahogy azt a faji és a történelmi igazság megkövetelte volna.

"Európa rekonstrukciójának kérdése nem Európa egyetlen problémája — mondotta Apponyi a többi között. — Önöknek minesen módjukban látni, hogy mi történik a kulisszák mögött kelet Európában. Jömagam olyan országok vagyok a fia, amely "a kulisszák mögött éli szomorú életét", viszont kétségtelen, hogy nemzetem sorsában általában Európa végeset sorsát látom. A trianoni béke sok szenvedéssel és csapással sújtotta a magyar nemzetet."

Beszéde további folyamán elmondotta Apponyi, hogy Magyarország területét vesztett erdőben, olajban és érben, szintegy óriási igazságtalanság történt a magyar nemzettel akkor, amikor testből hatalmas részeket kivágtak Ausztria, Cseh-Szlovákia, Jugoszlávia és Románia javára. Majd kiterjeszkedett azokra a politikai és faji anomáliákra, amelyek jellemző kiserő mozzanata az utódállamok életének s legszörűse, hogy a magyar nemzet, amelyet a trianoni béke tíz millió lélektől és területtel hatalmas hányadától fosztott meg, sohasem fog belétozni abba, hogy jogait meg ne szerezze.

"El fog következni az az idő — mondotta Apponyi — amikor az idők törvénye nekünk fog igazat adni. Egy eszréves nemzet nem lehet egy rosszul sikerült békeszerződéssel örök időkre tönkreténi."

Beszéde aztal a kijelentéssel fejezte be, hogy egyetért azokkal az államférfiakkal, akik az európai kérdés megoldására egy újabb konferencia összehívását tartják szükségesnek. Közép Európa problémája Németország — fejezte be a beszédet Apponyi — s kelet Európáé a Balkán Magyarországot s mindaddig, amíg ez a két probléma nem oldódik meg, a kivánatos békéről szó sem lehet Európában.

HA PÉNZÉT biztosan akarja elhelyezni és jól kamatoztatni

VAGY

Pénzt akar küldeni vagy dollárt kifizettetni az Óhazában

VAGY

Ki akar valakit hozatni az Óhazából

VAGY

Hajójegyre, közjegyzői, vagy óhazai okiratra van szüksége

Forduljon bizalommal erre a címre:

SCHWABACH BANKHÁZ
1. AVE., NEW YORK, N. Y.

A KIS ANTANT PÉNZT AKAR A FRANCIA KORMÁNYTÓL

Franciaország minden bizonnyal 1,500.000.000 frank összegig terjedő kölcsönt utalványoz ki a kisantantnak és Lengyelországnak.

PARIS, okt. 26. — A kis-antant csakugyan persona grata — amikor Franciaországról van szó. Arról van ugyanis szó, irják azok a párisi lapok, amelyek felhívatalos számba mennek, hogy a francia kormány a parlament jóváhagyását fogja kérni ahhoz, még pedig rövidesen, hogy a kisantant országainak és Lengyelországnak, szóval azoknak az országoknak, amelyek Franciaország szövetségesei, 1,500.000.000 frankot kölcsönözzön a francia állam.

Az egyik lap közlése szerint az 1,500.000.000 frank összegből 1,000.000.000 frank Lengyelországnak fog jutni.

A terv nem az, hogy aktuálisan pénz menjen ki Franciaországból ezekben az országokba, hanem hogy a kisantant országainak és Lengyelország részére hitelt biztosítsanak Franciaországban ekkora összeg erejéig.

A francia kormány legalább is akkora súlyt helyez arra, mint a lengyel kormány, hogy a félmillió katonából álló hadsereg annak rendje módja szerint legyen felszerelve.

Miután Poincaré miniszterelnök arra törekszik, hogy a kisantant, Lengyelország és Franciaország között az eddiginél is szorosabb kapcsolatot teremtsen, érthető, hogy a kormányhoz közelebb álló lapok rokonszenvvel fogadják a tervet s amellett vannak, hogy a kölcsön ügye menjen előbb sikerüljön.

Jellemző, hogy tíz nappal ezelőtt, német forrásból, az a hír kelt szárnyra, hogy Franciaország kölcsönt fog kiutalványozni a kisantantnak és Lengyelországnak. A francia kormány akkor megfogadta ezt a hírt, viszont a mostani hírek, amelyek ugyancsak a kölcsönre vonatkoznak, nem eoltja meg a kormányt. Ebből is arra következtetnek azok, akiket a kölcsön ügye feltétlenül érdekel, hogy komoly

BANKRABLÓT ÖLTEK MEG ST. LOUISI ROADHOUSEBAN

ST. LOUIS MO., okt. 26. — William D. Grantról, akit "nevel" együtt-meggyilkoltak egy st. louis-i roadhouseban, kiderült, hogy nem más, mint "Des Moines Billy", a leghírhedtebb bankrablók egyike, aki ország-szerte követett el bankrablásokat. Grant otthonában kasszabontó készüléket talált a rendőrség.

MEGISSZÁK A KATONÁK A BOOTLEGER PÁLINKÁJÁT

Pennsylvániában az állami rendőrséghez beosztott katonák tisztjei azt az utasítást adják az embereknek: igyák ki a bootleggeréknél talált és lefoglalt italt.

SRANTON, Pa., okt. 26. — a feljebbvalóik nagyon rossz politikát követnek, mikor ilyen utasításokat adnak az alattvalóknak.

Eltekintve attól, mondta a bíró, hogy a bizonyíték így elűnik, mert azt nem meginni, de beszolgálatni kell, a feljebbvalók olyan lejtőre terelik ezzel a rendelettel a katonákat, különösen a fiatalabbakat, ahonnan nincs többet visszatérés. Részoktatják őket a pálinkaivásra. Elrendelem ennek következtében, hogy a tiszték többet ilyen utasítást ne adjanak. A lefoglalt pálinkát be kell szolgáltatni a bíróságon — nem pedig meginni.

MENJÜNK EL MINDANNYIAN GÖRE MARTSA LAKODALMÁRA
ami nem tévesztendő össze az első Göre-előadással. Ez a teljesen más három felvonásos énekes, táncos parasztkomédia

NOVEMBER 11 VASÁRNAP
déltűn 2.15-kor
kerül színe az 5012 Euclid Avenuen, az E. 46th Streetnél levő
METROPOLITAN SZÍNHÁZBAN

Színrehozza a Budapestről érkezett Göre Gábor Művésztsársulat, amelynek Pády Margit, Medgyaszay Amália, Ligeti Lajos, Endrey Jenő és Medgyaszay Jenő a tagjai, Kurutz János zongoraművész a karmestere.

Jobb mint az első, többet nevetünk, mint az elsőn, felülmulja az első!

HELYARAK: \$2.20, \$1.65, \$1.10, 85c.

JEGYEK ELŐRE VALTHATOK: Kövessy Mihály Üzletvezetőnél, a színház irodájában, a Szabadság east sidei irodájában, 8718 Buckeye Road. — AZ EAST SIDEN: Bolgár gyógyszerár, 8901 Buckeye Rd.; Greiner gyógyszerár, 8902 Buckeye Road; Gerzenyi gyógyszerár, 11601 Buckeye Road; Fischer gyógyszerár, E. 79th St. — A WEST SIDEN: Megváltó gyógyszerár, 2017 W. 25th St.; Fehér Kereszt Gyógyszerár, Lorain és W. 26th St.; Kocsányi borbélyüzlet, Lorain Avenue.

LOUIS RICH TELJES ZENEKARA! FÉNYES DISZLETEK!

Tekintettel az előrelátható hatalmas sikerre, ajánlatos a jegyekről előre gondoskodni.
A színházlátogató közönség szives pártfogását kéri.
A GÖRE GABOR TÁRSULAT MŰVESZTAGJAI.

HALALRAEGETT A BETEG LEÁNYZÓ.

PHILADELPHIA, Pa., okt. 26. — A 23 éves Margaret Moore, aki régóta betegkedett, halálraegett kigyulladt otthonában. Olyan gyanus körülmények közt támadt a tűz, hogy a leány anyját letartóztatta a rendőrség. Belabevendőrhadnagy szerint Mrs. Moore nem engedte a házába a szomszédokat, akik a leányt ki akarták menteni.

PARIS VÁROSA HAZ ÉPÍTÉSI ÜZLETBE MENT.

PARIS, okt. 26. — Elhatározta a főváros tanácsa, hogy a lakás-ínség megszüntetése végett négy tucatnyi blokkon mérsékelt áru lakóházakat építtet az erődített városok körül. Az építési költségek 400.000.000 frankra fognak rugni. Kijelentette a városi tanács, hogy a lakberek alacsonyak lesznek.

DOLGOZNAK A CSALÓ ORVOSOK

Egy asszony szemeit csaló orvosok "megoperálták", elvették a pénzt, aztán elszöktek.

BELVIDERE, N. J., okt. 26. — Warren megye hatósági közegei tüzzel-yassal keresnek két csaló "orvost", akik egy asszonyt az 5 "speciális eljárásuk alapján" megoperálták a szemére, bekötötték a szemeit, elvették tőle 425 dollárt, aztán elszöktek.

Mrs. Sarret Van Hornnak hívják az áldozatot. A szemével már hosszabb ideje baja volt. Jelentkezett két "ur", aki azt mondta neki, hogy ők new yorki szemspecialisták, megvizsgálták és kijelentették, hogy az 5 módszerük által alkalmazott rádium operációra van szüksége. Az asszony szerint az "orvosok" mindenféle manipulációkat csináltak vele, végül bandázst tettek a szemére, elvették a pénzt és eltűntek.

HAZA AKARNAK JUTNI A NÉMETORSZÁGI CSEHEK.

LONDON, okt. 26. — Németországban vagy azazere cseh és tót munkás él. Ezek megunták a németországi bizonytalan állapotokat s arval a kéressel fordultak a prágai kormányhoz, hogy segítse őket visszajutni hazájukba, nehogy éhen haljanak.

PATKÁNYOK RÁGTAK A KISGYERMEK UJJAIT.

TIFFIN, O., okt. 26. — Frank Domitto olasz munkás felesége becsaladt a szobába, miután kisgyermek a bőcsőben rémesen sirt. Amint a szobába lépett, patkányok ugrottak ki a bőcsőből. A fieszka ujjából ömlött a vér. A patkányok esontig marcangolták.

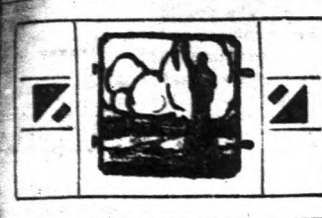
Keresse a PIROS VONALAT felülkörül

Ha olyan cipőket akar, melyeket nem kell találni, mert tovább fognak tartani, mint a bőrcipők acélszegei — kérje a "Hi-Press" bányász-cipőket — nézze, hogy rajta legyen a tetején köröskörül a Veres Vonal.

THE B. F. GOODRICH RUBBER COMPANY
Akron, Ohio.

Goodrich HI-PRESS Mining Shoes

MAGYAROK AMERIKÁBAN

A VERHOVAY KONVENCIÓ JEGYZŐKÖNYVE ELKÉSZÜLT.

A hitelesítő bizottság tagjai Clevelandba érkeztek a hitelesítéssel.

CLEVELAND, O. — A Verhovay Segély Egyesület október elején megkezdte nagy konvenciójának utolsó munkálatait csütörtökön éjjel nyertek befejezést Clevelandban, amikor is a Józsa Mihály és Horváth Gábor által teljesen elkészült jegyzőkönyvet az arra kiküldött hitelesítő bizottság teljesen rendben találta és hitelesítette. A bizottság tagjai közül Neményi Miklós Ernő, Youngstown, igazgatási tag, az alapszabály feladta bizottság jegyzője, Boszik József, Duquesne és Püspöki János, Pittsburgh jelentek meg. Másfél napon át olvasták össze a jegyzőkönyvet, mely a teljes alapszabályokat, az összes tisztviselői és bizottsági jelentéseket tartalmazza az eredeti szövegekkel. A jegyzőkönyv elkészítése 15 napi megfeszített munkát vett igénybe.

ÁRPADHONI KÖRTEK.

ÁRPADHON. — Louisianából érkezett egy postaló csomag. Szerkesztőségünkbe, melyben négy darab körte volt együtt öt font súlyban. Mind egyik nehezebb volt egy fontnál, valóban ritkaság számra vehető körte-örökös voltak, melynek felülfelületét és szepélyes alakjával vetekedtek a szeszegyek, cukorkatartalmuk a zamatosságuk is. A csomag feladóját János János, a Szabadság 15 éves olvasója, aki a beregmei Nagydobronyban született 1869-ben, s 1915-ben telepedett el Árpádonban. A szép körteket a saját birtokán termeltette, s méltán lehet büszke gyümölcsének valóságos remekeire.

ANNA CZICZEI

az ósháza tanult okleveles bába állást keres.
414 DEPOT STREET, NILES, O.
Telefon: 292-M.

HALALRA GAZOLT MAGYAR MUNKÁS.

Polik Péter meghalt utkában a kórházban.

PHOENIXVILLE, PA. — Polik Péter magyar munkás az utca másik oldalára akart átmenni s a járdára melletti álló autóból előlépett le a kocsiútra. Nem látta tehát, hogy egy másik auto közelébe a kocsiuon s egyenesen eléje lépett, s az keresztül ment rajta.

Az autót Nicola Dincenti vezette, aki pár yárnyira megállította gépét és felvette Polikot, hogy a kórházba vigye, de a szerencsétlen ember az autóból meggyúlt, mielőtt a kórházba elérte volna. A kórházi orvos megállapította, hogy Polik fején sérült meg halálosan.

A rendőrség kihallgatta a balcsent szemtanút, akik azt vallották, hogy Dincenti a szerencsétlent sértéssel nem felelt, mert Polik a másik kocsi elől közvetlenül eléje lépett.

Polik Péternek nincs hozzátartozója Amerikában. Ronto József házában lakott és Pennsylvania vasútnál dolgozott. Temetéséről a Verhovay Egyesület 219. osztálya, amelynek az elhunyt tagja volt, gondoskodott. Borsod Szemere községeből jött Amerikába. A sírlövegében el 90 éves apja, felesége és két leánya.

MAGYAR FARMER SIKERE.

DANBURY, CONN. — Panykó István magyar farmer egészen legkötönyebb gazdának, aki nagy szerencsét ért a farmerkodás minden árat, a belterjes gazdálkodás legújabb szabályait. A danburyi kiállításán ismét kiállított a farmtermékeiből, szárnyas állataiból és az idén is 83 kitüntetést kapott. A magyar farmer sikere bizonyára örömmel értesül az amerikai magyarság, s ez is biztítja Panykót gazdaságának további fejlesztésére mint értesülünk Panykó István rövidesen Floridába az ottani gazdálkodási rendszer és viszonyok tanulmányozása céljából.

MAGYAROS ESKÜVŐ.

WINDBER, PA. — Három napos, sokáig feledhetetlen lakodalmos volt a 37 mine egykori régi bányászának családjában. Szabó János és neje Bártfy Anna bányász leányának Szabó Juliskának esküvőjén részt vettek Macsó Pál, Medve Borbála jelenleg férj. Lenkey József fia, október 8-án. Násznapok és nászasszonyok voltak: Tokay András és neje, Macsó Anna, Ivanos János és neje, Macsó Rozália, Kuresik Ferenc és neje, Pomay Zsuzsanna, Sváb Pál és neje, Bruszák Anna, Szabó Gyula és neje, Matusz Juliana, Lukács György és neje, Stefn Erzsébet, Suszter Agoston és neje. Kossorú leányok: Szabó Annuska, Tanylonka, Polonay Margitka, Hegyi Mariska, Lucz Aranka, Bíró Mariska, Bosnyák Erzsike, Molnár Teréz, Stefn Juliska, Stefn Margitka, Pap Annuska, Hajnos Margitka, ifj. Pap Annuska Parany Erzsike, Dénes Margitka, Ambrus Ilonka, Lachni Mariska, Kürti Erzsike és Balogh Mariska. Vőfélyek: Spisák János, Szabó József, Király Béla, Rákóczi Pál, Vitéz András, Balogh János, Balogh István, Tokay János, Zatik András, Fogel János, Bosnyák János, Rip Márton, Kajnos István, és Pál Mihály voltak.

Közel háromszázan vettek részt a három napig tartó lakodalmában, részben a terített asztalok mellett, ahol szép felkötözötték az ünnepeltet, a boldog fiatal párt, az ifjúság pedig farsadhatatlan táncot táncolt a zenekarnak pompás zenéjére.

\$200 A LEHARAPOTT FÜL MEGITÉLT ÁRA.

ST. CLAIRSVILLE, O. — Molnár Mihály willow grovei lakos 5,000 dolláros kártérítést pert indított Vincura Ferenc ellen aki a rekedező közből leharapta jó részét az egyik fülenek. A Belmont megyei esküdtek \$200 kártérítést ítélték meg részére.

HÁZAK ELADÁSA, VÉTELE, CSERELÉSE, PENZKÜLDÉS, HAJÓJEGYEK, KIHÖZATAL AZ OHÁZÁBÓL, DOLLÁRTUTALÁS, TÜZBIZTOSÍTÁS, HAZAI ÉS AMERIKAI JOGI ÜGYEK

WEIZER JÁNOS ÉS FIAI

8937 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

NÉV- ÉS SZÜLETÉSNAP.

NEW BRIGHTON, PA. — Görög Kálmán közismert régi amerikai magyar október 14-én ülte meg 60-ik születésnapját és egyben Kálmán napját is, s a pompás ünnepi lakomán Benicki Boldizsár, Görög Gyula, Egyed István, Szabó Sándor, Pipoly József, Hornyák Mihály, öv. Soltész Jánosné, Nagy Károly, Nagy Emma, Franklin Otó, az Union National Bank külföldi osztályának menagere csatládjakkal vettek részt. A vendégeket Szabó Sándor heggedt, Görög Erzsébet zongorajátékkal mulattatták. Az ünnepelt házigazdái, ifj. Pap Annuska Parany Erzsike, Dénes Margitka, Ambrus Ilonka, Lachni Mariska, Kürti Erzsike és Balogh Mariska. Vőfélyek: Spisák János, Szabó József, Király Béla, Rákóczi Pál, Vitéz András, Balogh János, Balogh István, Tokay János, Zatik András, Fogel János, Bosnyák János, Rip Márton, Kajnos István, és Pál Mihály voltak.

SZÜLETÉSNAP.

BRIDGEPORT, CONN. — Hevry József általában ismert régi amerikai magyar a legjobb egészségben érte meg hetvenedik születésnapját. Barátai s földieki megállapodásuk szerint egy csomban keresték fel Hevryt Osborne str. otthonában. Renchy János vezette őket, aki szép virágcsokrot, majd ezüst boroscakancsot nyújtott át szeretőnek és társulatuk jelölését, tartalmazó üdvözlő beszéd kíséretében, a kedvesen megletett mélyen meghatót öreg urnak.

Hevry József rövid köszönet szavak után hamarosan asztalhoz ültesse vendégeit. A társaság jól ment le a késő éjjeli órákig elszórakozott.

Hevry József már 37 éve él Amerikában és nemcsak Bridgeportban van ismeretsége, de más vidéken is, mivel hosszú ideig volt

A PHILADELPHIAI R. KATH. HITKÖZSÉG KÖRÉBŐL.

Magyar missió.

PHILADELPHIA, PA. — Az első magyar jezsuita páter, aki hosszabb időre vándor-apostoli programmal küldetett Amerikába, Kemény István plebánus meghívására az Első magyar missiót tartotta meg a Master és Masher str. sarkán emelkedő magyar kath. templomban.

Hemm János, a jezsuita rend nagytudású és ékesülős tagja, széken, feltűnés nélkül érkezett Philadelphába szeptember hó utolsó szombatján az est már a templomban találta, ahol a következő tízenhat nap legnagyobb részét töltötte reggel fél hatól este tíz, sőt még későbbi óráig, imádkozva, szívesen közvetlenül beszélgette, tanítva, vigasztalva, s kiszolgálta a szenteségeket.

Még sötét hajnal volt, mikor a hívők szerte, a városból, már az első villanyosokon, a templom felé igyekeztek s a fél hatkor érkeztek már az ottánál találta a buzgó miszionáriust. Hemm atya a misék végén astán rövid vallási oktatást adott, amelynek tanításait a hívek magukkal vitték napi munkájukba. Napközti a gyermekek oktatása, beteglátogatások, s levelezés volt a missziós atya programja és előkészült a két esti missziós előadásra.

Hogy a hívek az esti két hatalmas szent beszéd figyelmes hallgatásában túlságosan ki ne fáradjanak, a két prédikáció között tartotta a plebánus az ünnepi liturgiát a szentmise szentjei előtt. Ezen a szentmise után — nevezetesen az Eucharistia tiszteltérendezett utolsó három napi ünnepélyeken, amikor Csernityk István bridgeporti, Dr. Szabó János trentonai, Reuterics József bethlehemi plebánusok is az ottár körüli megérkeztek, a hívek áldozatkészségéből s a tiszteltető nővérek izsével díszített virág-pompában s fényárban szűz kis magyar templom méltó kerete volt a lelki élet megújulásának.

A misszió méltó eredményeként a hitközségek minden egyes tagja a szenteségeket járult a misszió folyamán, s kedden este teljesen szűz ájtatos lelkiállás a Te Deum mely után Katiánra a hitközség világi elnöke köszönte meg a hitközség nevében Hemm atya fáradságát és valóban feledhetetlen munkálkodását.

Hemm János jezsuita atya szerdán Baltimoreba utazott, az ott élő magyar hívek látogatására s köztük az ige hirdetésére.

A philadelphiai katolikus magyarság hála szeretettel őrzi meg emléketben, s a legjobb kívánatokkal kíséri vándor útját, bár csak a viszontlátásra volt bucsút, mint-hogy szeretettel hívta meg újból körébe december 8-ára a Szűz Mária oltár szentelési ünnepélyére.

A DETROITI REFORMATUS EGYHAZ HIREI.

Közi: Tóth Mihály, ref. lelkes.

Szüreti mulatság.

DETROIT, MICH. — A detroiti ref. női egyesület igen jól sikerült szüreti mulatságot rendezett október 21-én, mely szép érkező és anyagi eredménnyel záródott.

Jubileumi törlesztés.

A detroiti ref. egyház által tervekbe vett jubileumi tizenet négy adósság törlesztésére újabb adományok.

\$50—50. Kató Ferenc, Mokr Mihály és neje, \$25—25. Deli János, Pokol Áron, Szegő Pál, Papp Dániel, Tótháti József, Kórdy Károly, Gadszár Sándor, Bito Benjámin, Szatmáry Lajos, Tóth Ferenc, öv. Jakcs Andrásné, Kottyan János, Fodor József, Nagy Lajos, Széles Tamás, Kallós Gedeon, Liza nyai Kálmán, Ecsedi Gábor, Erőss János, Andorcs József, Füzess Pál, Berke Mihály, Porcs Pálné, Fests Imre, Lakatos József, Iványi Károly, Varga Péter, Gyüre Károly, Sándor Jánosné, Tóth István, Papp Menyhért, Bartha Zsigmond, Papp Gyula, Nagy József, Mikita Jánosné, Mészáros Sándor, Medgyessy András, Tolnay István, \$10. Széles István. Összesen: \$1,160. Eddig kimutatva: \$2,025. Főösszeg: \$3,185.

Szineloadás.

A detroiti ref. egyház ifjúságának műkedvelői gárdája egy igen szép és érdekes szindar előadásra készülődik már hetek óta. November 4-én lesz az előadás a ref. iskolateremben s a tiszta jövedelem egyenlő arányban a két tanítót: Veres Józsefet és Daróczy Pálnét illeti. Az előadás szövegét és érdekességét igérkezik a valószínű, hogy sokan érdeklődnek majd.

PÉNZÉRTÉKEK:

Ostrák Korona 1,000,000. \$15.00
Csecho Korona 100. \$ 2.99
Jugó Dinar 100. \$ 1.22
Magyar Korona 100,000. \$ 6.80
Román Lei 100. \$ 5.00
Postaküldemények — 50

AMERIKÁBA

bevérdorolások szűkítése
AFFIDAVIT
konstali levél
szakaszi kiállítás.

HAJÓJEGYEK
vételére a kivánsos utirány és kényelmes hajók megválasztása.

AMERIKAI KONZULI
léttanokosok egyszerűsítés
terén.
PENZKÜLDÉSEK
rokonok segítésére és nagy jövőjü berkeztetés céljára.
Hiteles külsőjogi felvilágosítás kaphat

MOLNÁR & SCHENKER

hajójeji iróhadály
2515 LOREAIN AVENUE
CLEVELAND, O.
Nyitva vasárnap délig.

Urvacsoraosztás.

Vasárnap, október 28-án, a déli-estisztentiszlet keretében lesz kiadva az ózi ujbort Urvacsora. Minthogy a lelkes résztvevők délután 2 órakor a flinti ref. egyház iskola és lelkesültség avatásán, az istentiszlet fél tízenegy helyett tíz órakor kezdődik. A délutáni istentiszlet is meg lesz tartva, de csak étekes lesz a presbyterium utasította értelmében.

Keresztelés.

Balogh István és neje, Kulcsár Borbála fia István—Barna névre. Keresztészülei: Sándor Zsigmond és neje, Szallay Irma.

Esketések.

Szatmáry Lajos örök hűséget esküdtött Tuba Irának. Tanuk voltak: Nagy Lajos és Barincs János. Pederka Ignác örök hűséget esküdtött Barát Esternek. Tanuk voltak: Kádár Bálint és Soltész Sándor.

AZ ASHTABULA-CONNEAUT-ERIEI MAGYAR REF. EGYHAZ KÖRÉBŐL.

Urvacsoraosztás.

CONNEAUT, O. — Az ózi hálaadás emlékére november 4-én 10 órakor.

Bűnbánati istentiszteletek október 31-én és november 3-án este fél 8 órakor. Maga a lelkes prédikál.

Szombati iskola.

November 3-án megnyílik a szombati magyar iskola. Tanítás reggel 9 órától délig, a tanítás teljesen díjtalan. Minden szülő köteles elrendesen gyermekeit, a szombati iskolába.

Értesítés.

A lelkes új címe Rev. Eugene A. Vécsey 849 Harbor Str. Conneaut, Ohio. Telefonszáma 2272 White.

Keresztelés.

ASTHABULA, O. — Marincsik György és neje, Fodor Iona, Galácsa Zemplénnéje ill. szülők leánya Gizella—Mária névre. Keresztészülei: Knobloch Ernő és neje, Fodor Mária conneauti lakosok.

A keresztelés után az örömszlők családi magyaros keresztelőt tartottak, amelyen a nagyszülőknél Marincsik János és neje kivül részt vettek Knobloch Ernő és neje, Héthy Gusztáv az egyház gondnoka és a keresztelő lelkes.

CANNONSURG, FLEMING PARK ÉS AVELLAI TÁRSAS REF. EGYHAZ HIREI.

Közi: Harsányi Andor, lelkes.

CANNONSURG, PA. — Az önképző kör taglétszámában még mindig növekszik. Régi óhaja s két magyarságnak megvalósult, s két héttel az alakítása után 46 tagja van. Ezen felül már saját helyisége is van melyet a tagok odaadással szépen berendeztek. Noadással szépen berendeztek. November 3-án a kör pénztára javára tancmulusagot rendez az east canonsburgi Polish Falcons Hallban. A tancmulusag d. u. 4-től éjfélig tart.

AVELLA, PA. — November 4-től kezdve, az istentiszteletek déli pont egy órakor kezdődnek, s a hó minden első és negyedik vasárnapján.

CORRAOPOLIS, PA. — Október 28-án, nagy részlet mellett helyezték örök nyugalomra néhai Szakács Istvánt. Székelyudvarhelyi bégézi születésű 20 éves amerikai volt, s mindig Corraopolison tartózkodott. Gyászojakkal hitvese, szül. Mihály Lena, gyermekei: Róza, Iona és István. testvérei: Iona és Julia akik odahaza vannak, ezenkívül sok rokona és barátja.

MUNICIPAL BIRO
Városi bírói iroda
6 avl iudatartomány
JOHN A. NIEDING.

A MAYERLINGI DRÁMA

Rudolf trónörökös és Vetsera bárókisasszony tragikus szerelme

Történelmi regény a közhatalmól.
A Szabadság részére KIZÁRÓLAGOS közlési joggal
IRTA: SZEKULA JENŐ.

(52-ik folytatás.)

Szemét lehunyja, gyors és asszonyos mozdulattal végigmustrálja Vetseráné öltözékét. Némi kisnőies irigységgel állapítja meg, magában, hogy a báróné új costumeje kifogástalanul áll. A még cianos, de már az elvirágzás határán lévő hölgy szinte kíváncssá válik benne. Még határán zsiros gömbölyűségét is eltűntették azok az ördögös szabások.

— Pompás szabód van! — kiált föl lelkesedve. — Hol csináltattad?

— Est még a londoni szabók varrták, — feleli Vetseráné parvenü góggel.

— Valóságos kis műretek, — áradozik Larisch Walrsee gaófnó. — Bár az én ruhám sikerülne ennyire. De a bécsi szabók nem értenek hozzá.

Vetseráné a barátjához fordul.

— Kedvesem. Milyen jó, hogy találkozunk. Most már el sem engedlek. Meghívlak villásreggelire hozzánk. Otthon van a Hanna is. A kis Mary nagyon boldog lesz, hiszen annyira imád téged.

— Teljesen magatok vagytok? — kérdi a grófné gyaknadván.

— Hogyne. Csak család körben leszünk.

— Akkor először. Tudod, hogy nem szeretem a nagy társaságot. Már eddig is számtalan meghívást utasítottam vissza. Deiben nálatok vagyok. Csak főzőss jó ebédet. Most még holmi bevásárlásokat kell elintéznem. Pá édesem!

— A viszontlátásra imádott barátnóm.

Larischné titokban még örül is a meghívásának. Eudolf-tól kapott türelmetlen hangú levelet Pardubitzba, hogy hozza őt valahogy újra össze Maryval, mert a kislányt most valóságos rabként őrzi a Salesianer-gassai palotában, ő pedig megőrül, ha nem láthatja. Csak kellenetlenül vállalkozik a közvetítésre, amiből hatalmas botrány kerekedhet, ha kikaptna. De mit tegyen? Örül, hogy szolgálatára lehet hatalmas unokafivérek.

Egy óra mulva már ott is van a Vetsera palotában. A reggeli még nem készült el. Van ideje arra is, hogy kibeszélgesse magát Hannával és Maryval.

A lányok dolgozószobájába siet. Veszekedés és pörölés hangzik belülről. Hogy ezek ketten mindig csak veszekednek. Hanna magas emelvényen ül és fest. (A svájci csendéletet meg mindig nem fejtse be.) Mary az írósztala előtt ül és levelet ír. (Ugyan kinek írhatja a levelet a boldond kislány?)

— Hogy vagytok gyerekek?

A két lány egyszerre ugrik fel, hogy a grófné nyakába boruljanak. Majd, hogy föl nem fáják grómükben.

— Ó... csakhogy eljöttél. Milyen kedves vagy, milyen szép vagy te Mária grófné.

Hanna meg előlre kezd a veszekedést.

— Most legalább megmoshatod ennek a Marynak a fejét. Képseld csak milyen buta... Szerelmes a... bizony isten restellem kimondani, az unokafivéredbe.

A bárónéy fölveti a fejét. Nagy és sötét szeme pogány fényben csillog.

— Hát aztán? Mi van abban? Tisztelem benne a jövő nagy uralkodóját. Másnak nem ártok vele. Nekem meg örömet okoz.

Hanna megint a grófnéhez fordul.

Édes kis grófné! Téged is csak azért szeret úgy ez a kislány, mert rokona vagy a királyfiak. Azt mondja, hogy hasonlítasz is rája... Hát nem neveltséges ez az ostoba és együgyű ábrándozás. Mintha bizony a trónörökös törődne is az ilyen szeleburdi és oktondi bakfisokkal.

Vetsera Mary arca kivörösödik, mint a láng. A vasjegygyűrű, amellyel a trónörökös eljegyezte őt, a kísérteties és elhagyott országúton, — most is ott van vékony fonalon az inge alatt, viselt láthatatlanul. Ő, ha elővehéne, ha szabad volna megmutatni a netjének.

— Hát ezt minek adta nekem. Ez az ő jeggyűrűje. Nézd! (Hogy elcsápadna egyszerre a nővére... Ez az ostoba nagy fehér lila)...

De nem teheti. Szerelmével meg nem állhat ki büszkén a világ elé. Ezért csak annyit felel szeliden, mint ahogy nagybeteg gyermekkel szokás beszélni:

— A Hanna megint ballábbal kelt fel az ágyból!

De csöngetnek a villásreggelire s a veszekedésnek hirtelen vége szakad. Két oldalt karolnak a grófnéba s úgy cipelik magukkal a nagy ebédlőterem felé. Az asztalfőre ültetik. Együtt az egész család, csak a kis Feri nem jött el, ezt ilyenkor nem engedik el a kadettiskolából. De ime itt a Louis báró is, a póterettségét is letette; komoly és meglelt fiatalember immár. Első éves egyetemi polgár, most már semmi sem köti az iskolapadhoz, felmótt férfiak módjára visel, kedik és szabadon hódol oktanul szvendélyeinek.

Tiszteletteljesen kezet csókol a grófnának.

— Nimi ez a gyerek is mennyire megnőtt! — mondja ez csillogó szemmel végigmustrálva az ifjút.

Louis elpirul. Nem szereti, ha a hölgyek úgy bánnak vele, mint valami kis diákkal. Szeretné, ha már husz évvel idősebb volna. Hogy nagyobb tekintélye lenne.

A reggeli pompás volt. Vetseráné még friss osztrigát is hozott a csarnokból. A két komorna szorgos föl Christian felügyeletre alatt, aki most is halálosan szertartásos és ünneplés, mint valami fontos missziót végző diplomata.

Mary le nem veti nagy és csodálkozó szemét a grófnéról. A feketénél melléje oson, s a nyakába borulva, mintha meg akarná csókolni, — ezt sugja a fülebe:

— Kéress fel a szobámban. Fontos beszélni valóm van veled!

Mary előremegy. Hálótermében kívánja fogadni a grófnét. Csak itt boldog, a magányos és fehér butorok között, a menyeges nyoszolya repedő függönyei alatt. A gyűrűt is előveszi, mint titokban annyiszor, — s az ablakon át besűrűdő napfény viláosságánál újra megcsodálja.

Gömbölyű és fekete karikagyűrű. A formája egészen az, mint a jeggyűrűké. Beleveszté titokzatos írásjegyek, a mit a bárónéy sehogy se tud megfejteni. Bár reggeltől késő estig téri rajta a fejeckéjét.

I. L. V. B. I. D. T.

Ugyan mit is jelenthet ez a titokzatos felirat.

(Folytatjuk.)

232-57

APON

hüljón.

L.

ERB

rtéat,

szasztó.

at doboz-

TIKA

TUJ.

YNN

id. Kozsok.

sz. 120

ban

ak a

log-

ár-

szó

álva

ban

ak a

log-

ár-

szó

álva

ban

ak a

log-

ár-

szó

álva

